

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Renata Żywicka

w sprawie dyscyplinarnej adwokata M. B.
z wniosku obwinionego M. B.
po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej
na posiedzeniu w dniu 15 grudnia 2022 r.
w przedmiocie dopuszczalności wniosku o zbadanie w trybie art. 29 § 5 ustawy
o Sądzie Najwyższym spełnienia wymogów bezstronności sędziego SN Marka
Dobrowolskiego

postanowił:

**na zasadzie art. 29 § 10 ustawy o Sądzie Najwyższym odrzucić
wniosek.**

UZASADNIENIE

Obwiniony M. B. wnioskiem z dnia 3 października 2022 r. (złożonym w ustawowym terminie), wniósł o spełnienie wymogów bezstronności Sędziów Sądu Najwyższego II Wydziału Izby Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego, w tym sędziego Sądu Najwyższego Marka Dobrowolskiego.

W uzasadnieniu podniósł, że zawiadomieniem z dnia 7 września 2022 r. poinformowano go jako obwinionego, iż do składu orzekającego jako przewodniczącego i sprawozdawcę wyznaczono SSN Wiesława Kozielowicza. Zaniechano jednak wskazania pozostałych członków składu. Ponieważ został on pouczony o prawie do złożenia wniosku o przeprowadzenia badania spełnienia

wymogów bezstronności Sędziego Sądu Najwyższego „zgodnie z treścią art. 26 § 7 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 roku o Sądzie Najwyższym (Dz.U.2021.1904 t.j.)”, nie pozostało mu nic innego jak złożyć takie wnioski wobec każdego z Sędziów Sądu Najwyższego orzekających w II Wydziale Izby Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego, w tym SSN Marka Dobrowolskiego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek podlegał odrzuceniu.

Abstrahując od błędnie wskazanej przez wnioskodawcę podstawy prawnej złożenia wniosku: art. 26 § 7, zamiast prawidłowo art. 29 § 7 ustawy o Sądzie Najwyższym cyt. wyżej, wniosek obwinionego nie spełnia wymogów formalnych przewidzianych prawem.

Zgodnie z treścią art. 29 § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 roku o Sądzie Najwyższym dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, na wniosek uprawnionego, o którym mowa w § 7, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy.

W ocenie Sądu Najwyższego, przepis ten należy interpretować w ten sposób, że badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności jest dopuszczalne, jeżeli biorąc uwagę okoliczności towarzyszące jego powołaniu oraz postępowanie po powołaniu, możliwe jest w okolicznościach konkretnej sprawy naruszenie tych wymogów i to z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego i charakteru tej sprawy.

W świetle art. 29 § 9 tej ustawy wniosek powinien czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierać żądanie stwierdzenia,

że w danej sprawie zachodzą przesłanki, o których mowa w § 5 oraz przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie wraz z dowodami na ich poparcie

We wniosku obwinionego M. B. trudno dopatrzeć się powołania jakiegokolwiek przesłanki z art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym. Wniosek ten nie spełnia również pozostałych wymogów formalnych albowiem nie zawiera żadnego uzasadnienia żądania, ani też dowodów na jego poparcie. W szczególności wnioskodawca nie wskazał, jakie okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Marka Dobrowolskiego na Sędzię Sądu Najwyższego oraz jakie jego postępowanie po powołaniu, w okolicznościach danej sprawy, może to doprowadzić do naruszenia standardu bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy (z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy). Wnioskodawca nie wskazał również żadnych dowodów na potwierdzenie swojego żądania.

Wniosek niespełniający wymagań, o których mowa w § 9, podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych. Odrzuceniu podlega również wniosek złożony po upływie terminu albo z innych przyczyn niedopuszczalny (art. 29 § 10 ustawy o Sądzie Najwyższym). Ustawodawca nie wskazał jednak jaki skład Sądu jest składem właściwym do odrzucenia wniosku w trybie art. 29 § 10 ustawy o S.N.

Odpowiedzi nie daje tu przepis art. 29 § 15 ustawy, który wskazuje, że Sąd Najwyższy rozpoznaje wniosek na posiedzeniu niejawnym w składzie 5 sędziów losowanych spośród całego składu Sądu Najwyższego. Przepis ten konkretyzuje jedynie skład właściwy do rozpoznania sprawy: oddalenia wniosku (§ 17) lub uwzględnienia - wyłączenia sędziego (§ 18), który to etap postępowania jest etapem merytorycznym następującym po zbadaniu: braków formalnych wniosku, zachowania przez wnioskodawcę terminu do jego złożenia oraz ewentualnej niedopuszczalności, a więc przesłanek odrzucenia wniosku.

Zgodnie z przepisem art. 29 § 24 ustawy o Sądzie Najwyższym w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania toczącego się na skutek wniosku

oraz postępowania odwoławczego stosuje się odpowiednio przepisy o zażaleniu obowiązujące w postępowaniu, którego wniosek dotyczy.

Ponieważ sprawa niniejsza jest sprawą dyscyplinarną obwinionego adwokata, przepis art. 95 n ustawy dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (Dz.U.2022.1184 t.j.) odsyła w kwestiach nieuregulowanych w postępowaniu toczącym się na skutek wniosku do kodeksu postępowania karnego.

W ocenie Sądu Najwyższego w tym składzie, nie ma w tym przypadku zastosowania przepis art. 429 kpk, który pozwalałby na gruncie postępowania karnego na badanie braków formalnych wniosku przez Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby karnej, czy też przez Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Odpowiedzialności Zawodowej, choć Sądowi z urzędu wiadomo, że był on podstawą badania braków formalnych wniosku i zarządzeniem (a nie postanowieniem) takie wnioski były odrzucane (patrz sygn. II KB 1/22, IV KB 1/22 i in.).

Taka interpretacja, w ocenie Sądu, nie znajduje akceptacji, gdyż Ustawa o Sądzie Najwyższym odsyła tylko w zakresie nieuregulowanym do przepisów procedury karnej (lub cywilnej). Tymczasem przepis 429 kpk upoważnia Prezesa Sądu pierwszej instancji do odmowy przyjęcia środka odwoławczego, jeżeli wniesiony został po terminie lub przez osobę nieuprawnioną albo jest niedopuszczalny z mocy ustawy (opiera się zatem na innych przesłankach niż odrzucenie wniosku z art. 29 § 9 ustawy o S.N.). Na takie zarządzenie przysługuje zażalenie.

Tymczasem badanie braków formalnych zażalenia po zmianach kodeksu postępowania cywilnego od 7 listopada 2019 r. zostało przeniesione do Sądu drugiej instancji. Biorąc pod uwagę racjonalność ustawodawcy nie sposób przyjąć, że jego zamiarem było aby, w zależności od procedowania wniosku według przepisów kpk lub kpc, o odrzuceniu wniosku miał decydować w pierwszym przypadku Prezes Izby zarządzeniem, a innym razem Sąd postanowieniem i to w pięcioosobowym w składzie.

W związku z powyższym do postępowania toczącego się na skutek wniosku będą miały zastosowanie przepisy ogólne o składzie Sądu drugiej instancji w postępowaniu karnym. Przepis art. 30 § 2 kpk stanowi, że Sąd odwoławczy a posiedzeniu orzeka jednoosobowo, a w składzie trzech sędziów wówczas, gdy zaskarżone orzeczenie wydano w składzie innym niż jednoosobowy albo ze względu na szczególną zawłość sprawy lub jej wagę prezes sądu zarządzi jej rozpoznanie w składzie trzech sędziów, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Taka wykładnia przepisu art. 29 § 24 ustawy o Sądzie Najwyższy jest spójna z przepisami kodeksu postępowania cywilnego, z którego wynika, że odrzucenie wniosku winno nastąpić w składzie 1 - osobowym na posiedzeniu niejawnym (art. 397 § 3 k.p.c. w zw. z art. 373 k.p.c., art. 375 k.p.c. z art. 367 § 3 k.p.c.). Sąd Najwyższy zauważył treść uchwały Sądu Najwyższego zapadłej w sprawie III CZP 87/20, jednak wywody w niej zawarte wobec treści art. 29 § 15 ustawy o Sądzie Najwyższym nie mogą mieć zastosowania, a to z uwagi na wyłączenie możliwości zastosowania w niniejszej sprawie przepisu art. 397 §1 kpc, którego to przepisu uchwała m.in. dotyczyła.

W związku z tym, iż § 84 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej-Regulamin Urzędowania Sądów Powszechnych z 14 lipca 2022 r. (Dz.U.2022.1489) uprawnia sędziego sprawozdawcę do wydania zarządzenia w przedmiocie wyznaczenia posiedzenia, sędzia sprawozdawca był uprawniony do wyznaczenia posiedzenia w celem rozważenia odrzucenia wniosku z uwagi na braki formalne.

Biorąc powyższe rozważania pod uwagę, na zasadzie art. 29 § 10 ustawy o Sądzie Najwyższym należało postanowić jak w sentencji.

[as]